

sømmelse, maa ogsaa stilles for Rigsretten.

Jeg har en Gang nævnt Ordet „Bondekultur“. Jeg har nævnt det med Villie, fordi en æret Rigsdagsmand af Flertallet har brugt det i Fjor. Men jeg vil sige, at hvis de tro, at de nu kunne redde sig ud af denne Katastrofe ved at paakalde Bondekulturen og Bondeinteresserne, saa tror jeg, de tage alvorligt fejl af de Stemninger, der raade netop mellem Landboerne baade her paa Sjælland og i Jylland. Jeg har haft megen Lejlighed til at erfare lidt om disse Stemninger i de sidste Uger, og jeg tror, at de ville tage alvorligt fejl, hvis de tro, at de ved en fedtet Partimanøvre kunne redde deres Partiinteresser. Deres Fejl ere netop, at de ikke have udviklet Bondekulturen, at de ikke have været med til at skabe den kulturelle Frigørelse ogsaa paa Landet, hvor de havde Mulighed derfor. Hvad er Bondekultur? Der er efter min Mening kun een Kultur, og det er Tidens ypperste Oplysning og dygtigste Arbejde. Den skal baade Arbejdere og Bønder, alle, tilegne sig saa meget som muligt af. Det, de Herrer kalde Bondekultur, det, som det ærede Medlem fra Kerteminde (Pinstrup) i Fjor skildrede for os, hvad er det i Virkeligheden? Det er et Stykke forældet, et Stykke afdanket Bykultur. Meget af det, der gaar for Bondekultur, er saa langt fra at være originalt. Det er lidt Højskolebavl og Præstegaardslyrik, som hørte hjemme i København i 50'erne og 60'erne. De have udleveret deres Højskole — denne geniale Tanke af Danmarks største Aand — til Præster og Teologer og Akademikere, hvis hele Kultur stammer fra 50'ernes og 60'ernes København. Det er et Stykke afdanket københavnsk Kultur, som de give ud for Bondekultur, en Kultur, som er et Par Generationer gammel, og under Dyrkelsen af dette Stykke afdankede og forældede Bykultur have de forhindret en virkelig Bondekultur i at udvikle sig. De have været med til at hindre, at den sunde realistiske Sans, som netop findes hos vore Landboere, Dømmekraften, Kritikken, kom til at udvikle sig saa stærkt, som den burde gøre. Deres saakaldte Bondekultur er ikke mere original end mange af vore gamle Nationaldragter, som ere Levninger af Fortidens almindelige Moder. Og Præstekjolen — ja, der er holdt religiøse Foredrag om dens Symbolik, men det er et Stykke stivnet Fortidsmode, en Dragt, som Borgerne bare for nogle Aarhundreder

siden. Jeg tror, at der netop ikke mindst i Landbefolkning er en Sundhed, en Kærnesundhed, men for at den rigtig kan udvikle sig, gør Landbefolkningen bedst i at ryste mange af dem af sig, som have tæret og snyltet paa den og ført den ind i den forfalskede Politik, som er ført i de senere Aar. Jeg haaber, at det, her er sket, vil opfordre Landbodemokratiet til at blive sig selv, til at frigøre sine Højskoler f. Eks. for noget af den ganske forældede Bykultur, som præger dem. Jeg vil haabe, at Landbodemokratiet maa vokse op til den aandelige Frigjorthed, som den højtærede Konseilspræsident og mange af hans Kolleger have savnet, den aaandelige Frigjorthed, der gør, at en Mand bevæger sig med lige Værdighed i Hytten og paa Slottet, at han ikke er bange for at møde Mænd med højvidenskabelig Dannelse, fordi han føler sig i aandelig Henseende som deres Ligemand, skønt han i videnskabelig Dannelse staar under dem, og ikke søger at drage — jeg vil bruge et Udtryk, som findes i en Skrivelse fra Ministerkrisen i 1905 — de mindre betydelige Mænd, han har omkring sig, op til sig. Lad Bønderne, Husmændene, Landarbejderne, det brede Landbodemokrati, frigøre sig for og give Løbepas til de Skolelærere af Stadiltypen og Sagførere af Koldingtypen, de Præster og Teologer og Akademikere, der have holdt dem nede i Stedet for at tillade Udviklingen af en virkelig frisindet Landkultur Haand i Haand med den bedste Bykultur her i Landet. Lad dem ryste alle Spekulanter i Bondekultur af sig, og lad dem gøre et Arbejde for at vokse til politisk Selvstyre.

For netop under Venstre har der været alt for lidt af politisk Selvstyre, og Landbodemokratiet vil vistnok faa en meget levende Fornemmelse af, at det, der skulde gøres i dette Øjeblik under det politiske Kaos, hvori de Herrer's Parti befinder sig, det var Sammenkaldelsen af et Venstredelegeretmøde. Hvis noget lignende ramte Socialdemokratiet, vilde vi ikke noget Øjeblik være i Tvivl om, hvad vi skulde gøre. Saa vilde vi sammenkalde en Partikongres, hvor Vælgerne toge Stilling til Situationen. Lad der blive sammenkaldt et almindeligt Møde af delegerede, valgte af Venstremænd over hele Landet — ikke Redaktører, ikke Sagførere, ikke disse Spekulanter i den saakaldte Bondekultur —, lad dem møde et centralt Sted og lad dem sige, hvad der skal gøres. Jeg vil sige dem, at fra Byernes, d. v. s. fra den